

VIKA-BLADET

Nr 1; 2022

Utgiven av Vika bygdegårdsförening

Torsdag 6 januari

Bygdegårdsinformation

Vika bygdegård, tel 20216 (uppgifter om aktuell vaktmästare)

Bokningsansvarig: Maria Wikström, tel 070-6999851

Bygdegårdens minnesfond: tel 070-3875727, Inger Persson

Vaktmästare i januari: Markus Hofvander, 070-4905849

Medlemmar lånar stolar & bord av gamla mod. gratis, ring Anna, tel 070 2382057, och boka!

Vikabladet utkommer första torsdagen i varje månad. Vill du ha något med i nästa Vikablads? Lämna manus senast den 27 januari till Maria Jönsson, tel 070-3623945, Mejl: boggmariaj@gmail.com
Nästa Vikablads kommer den 3 februari.

Julgransplundring 2022

På grund av ökad smittspridning kommer det inte att anordnas någon julgransplundring i Vika Bygdegård. Vi får hoppas på bättre läge under 2022.

Lyckliga vinnare av Vika Bygdegårds Skinklotteri:

Gunvor Persson

Ruben Backlund

Anita Sundkvist

Tetti Mårten

Annica Andersson

Tomas Larsson

Margot Böhlin

Mats Böhlin

Julia Olmats

Nova Hellberg

Ronny Israelsson

Bengt Alfredsson

Eva Toregard

Gun-Britt Westerlund

Ann-Marie Eriksson

Stig Sundberg

Vinnare av Tomtelotteri

Inger Persson

Gunvor Persson

Marianne Persson

Stort TACK till alla lottköpare!

GOTT NYTT ÅR önskar Styrelsen Vika Bygdegård.

Vikas spruthus

I början på 1920-talet byggdes tre spruthus i Vika by, i norra Vika, södra Vika och i Stenis. Spruthusen i norra och södra Vika finns fortfarande kvar på de ursprungliga ställena. Dessa bägge renoverades av intresserade medlemmar i byalaget i början av 1990-talet. I spruthusen förvarades brandspruta och diverse brandbekämpningsredskap. Byggnation och skötsel av spruthuset sköttes av en särskild förening. På Stenis kallades den Stenis sprutförening.

Initiativet till byggandet av alla de spruthus som uppfördes i Dalarna under denna tid kom från brandförsäkringsbolagen, Kopparbergs läns brandstodsbolag och Dalarnas nya brandstodsbolag. För att kunna försäkra sin egendom och sina fastigheter i bolaget ställde de bägge bolagen krav på försäkringstagarna. I en blankett från början av seklet står:

”Är vid gården, byggnad eller lös egendom eller åbyggnad och lös egendom tillsammans försäkrade till 5000 kronor eller därutöver, skall det finnas en brandspruta, en mindre pyttsspruta givande minst minst 5 kannor i minuten, 2 stegar, 2 båtshakar samt 6 vattenämbar etc. Försäkringstagare, som vilja på nu antydda sätt förena sig om gemensam brandredskap, göra därom framställning till kommitteen, som efter noggrann granskning av för handen varande förhållanden, till styrelsen ingifver yttrande och förslag i ämnet.”

Det var således denna möjlighet till samverkan mellan fastighetsägare som åstadkom byggandet av spruthusen och bildandet av sprutföreningar.

I spruthuset på Stenis fanns på 1920-talet en spruta monterad å hjul med sug- och tryckslang samt en cylinder och dubbel hävstång. ”Vid provning av oss (Stenis sprutförening) befanns den giva en vattenmängd av 200 liter i minuten och ha en strållängd av 25 å 30 meter.”

Forts. på baksidan →→→

Forts. text om spruthusen i Vika:

Vikas brandsprutor användes senast vid brand på Limholen (Böl Anders), hos Nordins bagarstuga i norra Vika och på kolgården vid Vika-Vimo sågverk. Samtliga dessa bränder inträffade under 1940-talet. När vi kommer in på 1950-talet hade spruthusen spelat ut sin roll. Socknen hade tecknat avtal med Morastrands köping om brandförsvar och med brandkåren i Mora.

Innan dess hade det under några år funnits en motorspruta i ett annat spruthus på Stenis nära Vika Bil och Mekaniska verkstad. När man fick tillgång till motorspruta kunde man också använda längre brandslangar i större dimensioner. Efter utförda uppdrag måste dessa torkas. Man torkade dem på sågen eller så åkte man till Morastrand för att låta dem torka i brandtornet (Badstubacksgatan). Enligt uppgift tog kommunen hand om motorbrandsprutan i slutet av 1940-talet. Även byns förråd av brandhjälm flyttades till brandstationen på Morastrand.

Källor: Vika byalags arkiv, samtal med Vikabor som har minnen från tiden när spruthusen användes, Räddningstjänsten i Mora, Vika byalag och Vika byaråd Leaderprojekt "Byarna vid Inlandsbanan och Inlandsvägen".

Spruthuset i norra Vika. På bilden ses Edvin Eriksson med brandsprutan.

Och apropå gamla brandsläckningsmetoder vill jag visa vad vi hittade längst in i ett gammalt skåp hemma i Bogg-gård:

Efter en del letande på nätet förstod jag att glasampullen innehåller brandsläckarsyra. Den användes i en "soda-syra"-släckare som innehöll vatten och bikarbonat och ampullen. Vid användning slogs ett stift in som krossade glaset och en kemisk reaktion startade. Den skapade ett kraftigt tryck och då kunde man spruta en vattenstråle på elden. Kanske någon kommer ihåg att man använt en sådan? Om du hittar en glasampull så var försiktig, syran är stark. Lämna in den på farligt avfall på Vattumyren.

/BoggMaria Jönsson